

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน ซึ่งแต่เดิมมีสภาพเป็นสภาตำบลที่มีบทบาท และอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ค่อนข้างจะจำกัด ประกอบกับมีจุดอ่อนที่ไม่มีงบประมาณและบุคลากรเป็นของตนเอง ทำให้การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในตำบลเป็นไปด้วยความล่าช้า ด้วยประสิทธิภาพ ไม่ทันต่อการเติบโตของชุมชนในเขตเมือง ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ เช่น เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายในการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นในระดับพื้นฐาน คือ "ตำบล" เพื่อเป็นการสร้างรากฐานของระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานระดับตำบลและเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานในระดับตำบลให้เกิดความคล่องตัว รวมทั้งสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีทรัพยากรในการบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็งบประมาณบุคลากรเป็นของตนเองพอเพียงที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง จึงได้ยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ เรียกว่า "องค์การบริหารส่วนตำบล" ขึ้นทั่วประเทศ โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีรายได้และงบประมาณเป็นของตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานรายได้ ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจในการบริหารงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ชัดเจนในการพัฒนาตำบลโดยการให้อำนาจอิสระในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย อำนาจอิสระในการออกข้อบังคับตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตตำบลเท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมาย และอำนาจอิสระในการจัดเก็บรายได้ของตนเอง คือ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีป้าย เป็นต้น นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล ยังมีรูปแบบการบริหารงาน ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหาร

ส่วนตำบล ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล นั้น และคณะผู้บริหารท้องถิ่น เรียกว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ในช่วงแรกของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ระหว่างปี พ.ศ. 2538 -2540 องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นที่กล่าวถึงอย่างมาก ในเรื่องของปัญหาการทุจริตประทุพติมิชอบหรือการฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการบริหารงานของฝ่ายบริหาร หรือคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง จนเกิดเป็นภาพในทางลบต่อภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ จึงเป็นเรื่องที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องให้ความสำคัญและตระหนักในการแก้ไขปัญหาของตนเอง โดยมุ่งเน้นการบริหารงานที่มีระบบ มีการตรวจสอบ และควบคุม ทั้งจากภายในองค์การบริหารส่วนตำบลเอง คนในชุมชน และจากส่วนต่างๆ ของสังคมภายนอกและที่สำคัญก็คือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคของโลกไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสารสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ในยุคที่สังคมไทยเป็นสังคมเปิดองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่สามารถจะอยู่ได้โดยเอกเทศโดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้ใดหรือหน่วยงานอื่นใดได้ องค์การบริหารส่วนตำบลจะทำโครงการพัฒนาอะไร ย่อมจะส่งผลกระทบต่อถึงองค์กรใกล้เคียงและหน่วยงานภายนอก ก็เช่นเดียวกัน เมื่อทำอะไรก็จะมีผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย โดยจะเห็นได้ในปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่ง ได้มีความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนเพื่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่เรียกว่า พหุภาคี มีเป้าหมายที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรกลางของการพัฒนาตำบล หรือที่เรียกว่า "ประชาคมตำบล" ซึ่งถือเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาที่สำคัญและมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันของประเทศที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันจากทุกฝ่ายในการพัฒนาประเทศ เป็นการระดมทรัพยากรกำลังคน และภูมิปัญญาความคิดของคนในชุมชน ความร่วมมือกับกลุ่ม หรือองค์กร กลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มออมทรัพย์ และผู้นำท้องถิ่นในชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาตำบลร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็น จากทุกกลุ่มในการวิเคราะห์เป็นปัญหา เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความเร่งด่วน สิ่งที่ได้รับจากการระดมความคิดเห็นนี้ จะนำมาซึ่งความพึงพอใจของทุกฝ่าย

อันจะส่งผลทำให้การนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างแท้จริง
(สถาบันดำรงราชานุภาพ. 2543 : 41-45)

อย่างไรก็ตาม จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
ที่ผ่านมาของกรมการปกครอง พบว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยัง
ประสบกับปัญหาในการดำเนินงานอยู่หลายด้าน เช่น บุคลากรขาดความรู้ ความสามารถและ
ทักษะในการดำเนินงาน ทำให้งานขาดประสิทธิภาพ การปฏิบัติภารกิจขององค์การบริหารส่วน
ตำบล ยังขาดความคิดริเริ่ม การใช้จ่ายเงินงบประมาณด้านการพัฒนา ยังให้ความสำคัญเฉพาะ
โครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก โดยละเลยการพัฒนาด้านอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหา
ที่เกิดขึ้นในตำบล อีกทั้งยังขาดการประสานแผนงานระหว่างส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจต่างๆ ที่
ดำเนินงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน และที่สำคัญประชาชนใน
ชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วม ในกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล อันเป็นผลสืบเนื่องมาจาก
ความไม่เข้าใจในบทบาทและ อำนาจหน้าที่ของตนเอง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์การบริหาร
ส่วนตำบลจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการบริหารงาน อย่างมีระบบ
โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และมีแผนงานโครงการ ตลอดจนกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหา
และความต้องการของประชาชน ในเขตพื้นที่ พัฒนาได้อย่างแท้จริง

แนวทางสำคัญประการหนึ่งที่จะสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลคือ การเพิ่มความสามารถในการเชื่อมประสาน สร้างเครือข่าย ความ
ร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ องค์กรประชาชน องค์กรธุรกิจในการพัฒนาในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อ
ให้องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานโดยรู้จักการประสานกับภาคีทุกฝ่าย ด้วยให้ความสำคัญ
และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบประชาคมตำบล โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบล
เป็นเวทีในการระดมความคิดเห็น ความร่วมมือร่วมใจในการกำหนดทิศทางและแนวทางการ
พัฒนาตำบล นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์รวมของการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นใน
ชุมชน เพราะโดยพื้นฐานการทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว จะต้องมีการระดมความคิดเห็นของ
แนวคิดแบบประชาธิปไตย ตั้งแต่การเข้ามาทำหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายของสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องผ่านกระบวนการการเลือกตั้ง ต้องมีการประชุม การลงมติโดย
ใช้เสียงข้างมาก การตรวจสอบติดตามการทำงานโดยตัวแทนของประชาชน ทั้งในขั้นตอนการ

จัดทำแผน การดำเนินการตามแผน การออกข้อบังคับตำบล และการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบลร่วมกัน (การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล /โครงการร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราชกับกรมการปกครอง. 2541 : 19-35)

การมีส่วนร่วมของประชาคมตำบล จึงเป็นกระบวนการและกรรมวิธีหนึ่งซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาตามนโยบายของรัฐบาล ในเรื่องของการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นที่เน้นความสำคัญการให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผิดชอบ ในกิจกรรมทั้งปวงของชุมชน อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพและคุณภาพ สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชน และตอบสนองต่อความต้องการของคนในชุมชนได้อย่างแท้จริง (กรมการปกครองและกรมการพัฒนาชุมชน. 2543 : ไม่มีเลขหน้า)

แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอีกกลไกสำคัญอย่างหนึ่งที่จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนการดำเนินงานด้านต่างๆ ในพัฒนาชุมชนในการแก้ไขปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 59 (2) กำหนดให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วเสนอสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 46 (1) แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ดังนั้น แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และความต้องการของท้องถิ่นได้ อีกทั้งยังใช้เป็นข้อมูลนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนา การกำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินงาน ให้เป็นไปอย่างมีระบบ ซึ่งทำให้การกำหนดแผนงาน และโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล มีทิศทางที่สอดคล้อง และประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกันได้อย่างเหมาะสม (กรมการปกครอง. 2542 : ไม่มีเลขหน้า)

จากรายงานการประชุมของประชาคมในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่พบว่า แผนงานและโครงการขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลในแต่ละปีที่ปฏิบัติและจัดทำจะเป็นไปในลักษณะของการก่อสร้างถนนและแหล่งน้ำ ซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง โดยมีผลสืบเนื่องมาจากการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ดยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน กล่าวคือ ประสบกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและโครงการพัฒนาในตำบล การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังคงมอบภาระหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้กำหนดแนวทางการดำเนินงานแต่เพียงฝ่ายเดียว จึงส่งผลให้แผนไม่อยู่บนพื้นฐานของปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง (รายงานการประชุมประชาคมจังหวัดร้อยเอ็ด ประจำปี 2544 : ไม่มีเลขหน้า)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจและมีความประสงค์ที่จะศึกษาระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด และศึกษาถึงความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นข้อมูลทางวิชาการในการส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของประชาคมในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาของประชาคมในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาของประชาคมในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด น่าจะมีดังนี้ 1) ปัจจัยด้านองค์ประกอบของโครงสร้างสมาชิกประชาคมตำบล 2) ปัจจัยด้านสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวย 3) ปัจจัยด้านสภาพปัญหาในพื้นที่ 4) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น 5) ปัจจัยด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล และ 6) ปัจจัยด้านบทบาทที่ผู้ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาประชาคมตำบล (ทีม สปต.) ตามลำดับ

3. ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ประชาคมตำบลในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 186 แห่ง

2. ขอบเขตด้านประชากร คือ สมาชิกประชาคมตำบล ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 186 แห่ง ๆ ละ 10 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,860 คน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในจังหวัดร้อยเอ็ด

2. ประชาคมตำบล หมายถึง องค์การซึ่งประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทนกลุ่มอาชีพ ตัวแทนกลุ่มองค์กรอื่น ๆ ตำบลละ 10 คน

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของประชาคมตำบลในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วย ปัญหาด้านการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ปัญหาด้านการร่วมปฏิบัติ และปัญหาด้านการติดตามประเมินผลเพื่อสรุปผลงาน และประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

4. แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง เครื่องมือทางการบริหารและการพัฒนา ซึ่งเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่แนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาชุมชนในตำบล เช่น แผนการพัฒนาในระยะยาว เป็นแผนที่ใช้ในการดำเนินการประมาณ 10 ปีขึ้นไป แผนระยะปานกลางพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปี และแผนระยะสั้น พัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี อันมีลักษณะเป็นการกำหนดนโยบายและแนวทาง แผนงาน โครงการในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาของประชาคมตำบลในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาของประชาคมตำบลในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านองค์ประกอบโครงสร้าง สมาชิกประชาคมตำบล
- 2) ปัจจัยสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวย
- 3) ปัจจัยสภาพปัญหาในพื้นที่
- 4) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 5) ปัจจัยด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยด้านบทบาทที่ผู้ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาประชาคมตำบล (ทีม สปต.)

5.1 ปัจจัยด้านองค์ประกอบโครงสร้าง และสมาชิกประชาคมตำบล หมายถึง องค์ประกอบในการดำเนินงานของประชาคมตำบล ที่ไม่ส่งเสริมและไม่สนับสนุนให้เกิดความกระตือรือร้น หรือต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมตำบลของผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มองค์กรประชาชน ประชาชนชาวบ้าน ข้าราชการในตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานประชาคมตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การไม่ให้ความสนใจ การไม่ให้ความร่วมมือ การไม่เข้าร่วมประชุม การไม่มีภาวะผู้นำ การไม่เห็นความสำคัญ การไม่มีวิสัยทัศน์ และการไม่เปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ

5.2 ปัจจัยด้านสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวย หมายถึง สถานการณ์ต่างๆ ที่ส่งผลกระทบให้การจัดทำกระบวนการประชาคมตำบลไม่บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของประชาคมตำบล เช่น สมาชิกประชาคมตำบลไม่มีเวลา มีปัญหาด้านสุขภาพ ไม่มียานพาหนะไปประชุม ไม่มีเงินค่าตอบแทนการประชุม ไม่มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน สมาชิกประชาคมตำบลมีอายุมากหรือน้อยเกินไป

5.3 ปัจจัยด้านสภาพปัญหาในพื้นที่ หมายถึง สภาพที่มีผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ทุกคนต้องร่วมมือกันแก้ไข ตลอดจนปัญหาการดำเนินงานที่ประชาชนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถเข้าถึงหรือได้รับผลประโยชน์ เช่น ไม่มีส่วนในการประชุมอภิปรายวางแผนในการดำเนินกิจกรรม สมาชิกประชาคมตำบลไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ความรู้และประสบการณ์แตกต่างกัน ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีภาระทางครอบครัว

5.4 ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง บรรยากาศในการจัดให้มีการประชุมประชาคมในตำบล เช่น ความเชื่อถือศรัทธา การมีสถาบันยึดเหนี่ยวจิตใจร่วมกัน การอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทรแบบพี่น้อง หรือสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษเดียวกัน ความรักความสามัคคี หรือข้อขัดแย้งในชุมชน ภาวะแวดล้อม และมูลเหตุจูงใจของผู้มีอิทธิพลในชุมชน

5.5 ปัจจัยด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง บทบาทโดยทั่วไปตามระเบียบหรือกฎหมาย ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการให้ความสำคัญและการให้ความร่วมมือตามโครงการพัฒนาประชาคมตำบลหรือความไม่พร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น ในด้านความรู้ ความเข้าใจในกฎระเบียบแบบแผนทางราชการ ในด้านงบประมาณไม่พอ อุปกรณ์การสื่อสารหรืออำนวยความสะดวกไม่พร้อม บุคลากรไม่พอเพียง

5.6 ปัจจัยด้านบทบาทของทีมผู้ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาประชาคมตำบล (ทีม สปต.) หมายถึง บทบาทในการดำเนินการทุกขั้นตอนในฐานะผู้ส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานในการจัดประชาคมตำบลของทีมผู้ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาประชาคมตำบล เช่น นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้ประสานงานประจำตำบล พัฒนาการตำบล เกษตรตำบล ครู สาธารณสุข ตำบล และผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน

6. ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ความต้องการของประชาคมในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย การเสนอปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหาและความต้องการ การตรวจสอบการดำเนินงาน และการเปิดเวทีประชาคมตำบล เช่น ความต้องการในการระดมความคิดเห็น การสำรวจความต้องการ การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ การร่วมเป็นกรรมการตรวจและติดตามงานและโครงการ การจัดประชุมประชาคม การแลกเปลี่ยน ประสานงานกับสมาชิก

ประชาคมตำบล การนำปัญหาในหมู่บ้านและตำบลไปหารือในที่ประชุม การเปิดเวทีประชาคม การให้ประชาคมมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงระดับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาคมตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อจะได้นำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของประชาคมตำบลในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างถูกต้อง
2. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาของประชาคมตำบลในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อที่จะสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาของประชาคมตำบลได้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ได้ทราบถึงความต้องการมีส่วนร่วมของประชาคมตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ